

Västmanlands läns museum
Kulturmiljö Rapport B
2011:B2

Västervåla hembygdsgård

Restaurering av tak på Kaplansboden inom projektet Hus med historia

Antikvarisk medverkan

Västervåla prästgård 1:3
Västervåla socken
Västmanlands län

Ia Manbo

**Västervåla hembygdsgård
- restaurering av tak på
Kaplansboden**

Antikvarisk medverkan

Västervåla prästgård 1:3
Västervåla socken
Västmanlands län

Länsmuseets dnr: VLM 100013

Ia Manbo

Utgivning och distribution:
Västmanlands läns museum
Karlskatan 2, 722 14 Västerås
Tel 021-39 32 22
E-post: lansmuseet@ltv.se
Hemsida: www.vastmanlandslansmuseum.se

© Västmanlands läns museum 2011

Omslagsfoto: Kaplansbodens södra och västra fasad efter takomläggning. Foto: Ia Manbo, Västmanlands läns museum

Foto: Där inget annat anges är fotografier tagna av Ia Manbo Västmanlands läns museum.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01172.

ISSN 1651-7342
ISBN 978-91-86511-16-6

Inledning

Västervåla hembygdsgård ligger öppet invid väg 256 mot Ängelsberg, några hundra meter nordväst om kyrkan. Hembygdsgården ansökte år 2010 om byggnadsvårdbidrag för att lägga om tegeltaket på Kaplansboden. Ansökan gjordes i samband med projektet "Hus med historia" som är en särskild satsning på hembygdsgårdarnas byggnader.

Byggnaderna på Västervåla hembygdsgård visar på äldre tiders byggnadssätt och är av pedagogisk vikt. Deras ålderdomliga prägel är betydelsefull för upplevelsen av hela hembygdsgården.

Länsstyrelsen i Västmanlands län beviljade bidrag på 40 000 kr för åtgärden i beslut daterat 2010-04-26 dnr 434-456-10. För antikvarisk medverkan i ärendet utsåg hembygdsgården Västmanlands läns museum. Antikvarisk expert var byggnadsantikvarie Ia Manbo som även har sammanställt rapporten. Takomläggningen genomfördes under september 2010.

Utdrag ur digital fastighetskartan 2004, skala 1:5 000. Den aktuella byggnaden är inringad.

Byggnadsbeskrivning

Boden kommer från Kaplansgården och är en gåva från pastoratet. Den är uppförd i timmer i två våningar, mot söder finns en inklädnad av brädor. Byggnaden har en ingång, en bräddörr klädd med liggande svart panel. Fönster finns dels på den södra fasaden, dels på den östra. Fönstret i söder är ett större enluftsfönster med åtta mindre rutor. I öster finns två fönster. De är av enluftstyp med symmetrisk korspröjs och fyra rutor. Samtliga bågar och omfattningar är vitmålade. Taket är ett åstak med flera smalare åsar. Det nuvarande tegeltaket lades på 1970-talet och har ett undertak av liggande brädor och takpapp på vilket ligger läkt och enkupigt lertegel. I boden finns ett inrett och uppvärmt rum för förvaring.

Byggnadsvårdsåtgärder

Tegeltaket på Kaplansboden var i dåligt skick, med anfrätta och på sina ställen uttjänta tegelpannor. Behovet av en omläggning var stort för att förhindra att vatten skulle börja läcka in i boden.

Kaplansboden före restaurering.

Samtliga tegelpannor plockades ned och deras skick bedömdes. Eftersom så pass få pannor var möjliga att återanvända togs beslutet, i samråd med antikvarisk expert, att lägga ett nytt enkupigt lertegel på boden. De äldre pannorna skulle sparas för att i framtiden användas till komplettering på övriga byggnader på hembygdsgården. Underlagspappen togs bort varefter undertaket besiktigades och visade sig vara utan skador. På hela undertaket lades oljehärdad board, därefter ny läkt i furu av hög kvalitet innan det nya tegeltaket lades.

Byggnadens östra fasad efter takläggning.

Byggnadens västra fasad efter takläggning.

Resultat

Takomläggningen på Kaplansboden har skett enligt länsstyrelsens beslut och godkänns ur antikvarisk synvinkel.

Litteratur och källor

<http://www.vastervalan.se/projekt/HusMedHist/HusMHistindex.html>

Administrativa uppgifter

<i>Västmanlands läns museums dnr:</i>	VLM 100013
<i>VO Kulturmiljö; projektnr:</i>	30-10-128
<i>Länsstyrelsen dnr:</i>	434-456-10
<i>Fastighetsbeteckning:</i>	Västervåla prästgård 1:3
<i>Landskap:</i>	Västmanland
<i>Län:</i>	Västmanland
<i>Socken:</i>	Västervåla
<i>Kommun:</i>	Fagersta
<i>Ägare-beställare:</i>	Västervåla hembygdsförening c/o Hans Philip Halvarsviksvägen 2 737 90 ÄNGELSBURG
<i>Entreprenör:</i>	Egen regi
<i>Antikvarisk medverkan:</i>	Västmanlands läns museum Antikvarisk expert Ia Manbo Karlskatan 2 722 14 VÄSTERÅS Tele: 021-39 32 22

– en del av Landstinget Västmanland
Västmanlands läns museum, Karlsgatan 2, 722 14 VÄSTERÅS
Tele: 021-39 32 22 · E-post: lansmuseet@ltv.se
Hemsida: www.vastmanlandslansmuseum.se

ISSN 1651-7342
ISBN 978-91-86511-16-6